

การประเมินโครงการสร้างเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสุขภาพบุคลากร สาธารณสุข โรงพยาบาลท่าแซะ จังหวัดชุมพร ปี 2560

พจณีย์ ไชโย พย.บ.

The evaluation of health promotion, surveillance and alleviation of public health officer at Tha Sae Hospital, Chumphon province in 2017.

Abstract

The objectives of this research was 1) To evaluate context and input of the project. 2) To evaluate process and product of health promotion, surveillance and alleviation of public health officer at Tha Sae Hospital, Chumphon province in 2017 project.

The research samples were 122 public health officers in Tha Sae hospital that consisted of 2 groups were 15 persons of project managers and sponsors and 107 participants. The instrument composed of 3 questionnaires that was created by literature reviews and related documents study. Finally, the 3 questionnaires were evaluated the reliability value by using .91 correlation coefficient and analyzed statistic value which consisted of percentage, average and standard deviation.

The results showed that 1) The Context of the project : It has concrete policy that composed capable policy and high levels relationship of policy and project concept and 70.93% public health officer desire to join the project. 2) The Input : Project managers have responsibilities, they always plan to convene and built a strong team. They have time management, much money, sufficient health and appropriate tools, hi-tech technology and the written recorded data. However, they have not good building. 3) The Process: the project was achieved high levels and the project managers team have responsibility and they have less problems. 4) The Product: It related of the project's objective and public health officer feel complacent and willing join to the project.

The results are possibly useful for continue health prevention process at Tha Sae hospital. The project manager team should be allocated building and tools for exercise and recreational activities. Moreover, they should be evaluated other projects for improve knowledge of public health officer in the future.

Potchanee Chaiyo B.N.S.
Department of Family Clinical
Practice and Community,
Tha Sae Hospital
Chumphon province 86140

วารสารวิชาการแพทย์ 33
เขต 11 2562
Reg Med J 2019 : 1- 10

Keywords : Evaluation Project, Health Promotion, Surveillance, Alleviation

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบทและปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ 2) ประเมินกระบวนการและผลลัพธ์ของโครงการการประเมินโครงการสร้างเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสุขภาพบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลท่าแซะ จังหวัดชุมพร ปี 2560 โดยใช้การประเมินตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model)

กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลท่าแซะทั้งหมด 122 คน โดยแบ่งเป็นผู้สนับสนุนโครงการและผู้ดำเนินโครงการ 15 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ 107 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ ที่สร้างจากการทบทวนวรรณกรรม และการตรวจสอบจากบันทึกรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยประเมินค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .91 และวิเคราะห์ค่าทางสถิติของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินพบว่า 1) ด้านบริบทของโครงการ (Context) มีการดำเนินการที่นโยบาย เป็นลายลักษณ์อักษร มีความสอดคล้องกันมากและมีความเป็นไปได้สูงในการดำเนินงาน บุคลากรมีความต้องการเข้าร่วมโครงการร้อยละ 70.93 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ผู้ดำเนินงานมีความรับผิดชอบที่ดี มีการประชุมจัดการงานอย่างสม่ำเสมอ และทีมงานมีความพร้อมมาก มีความเพียงพอและเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์งบประมาณและระยะเวลาอยู่ในระดับมาก แต่อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม ความเพียงพอของเทคโนโลยีมีมาก และมีการบันทึกข้อมูล เป็นลายลักษณ์อักษร 3) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) บรรลุเป้าหมายของโครงการอยู่ในระดับมาก ทีมงานมีการรับผิดชอบต่อรวบรวมข้อมูลได้เป็นอย่างดี ปัญหาอุปสรรคน้อย 4) ด้านผลลัพธ์ของโครงการ (Product) การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ บุคลากรมีส่วนร่วมและมีความพึงพอใจในระดับมาก

ผลการประเมินครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการดำเนินการเฝ้าระวังภาวะสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ของโรงพยาบาลท่าแซะ ด้วยการจัดให้มีการอาคารอเนกประสงค์และอุปกรณ์เพื่อใช้ในการออกกำลังกายและกิจกรรมสันทนาการ ตลอดจนดำเนินการประเมินโครงการอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความรู้ในการวิจัยของบุคลากรต่อไป

คำรหัส : ประเมินโครงการ สร้างเสริมสุขภาพ เฝ้าระวังสุขภาพ แก้ไขปัญหาสุขภาพ

Original Articles

นิพนธ์ต้นฉบับ

บทนำ

สุขภาพดีเป็นสิทธิของทุกคนที่ต่าง ๆ ได้รับโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ทุกคนมีหน้าที่และมีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาพที่กำหนดไว้ในมาตรา 52 แห่งรัฐธรรมนูญปี 2540 และพรบ.หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ประกาศใช้มาตั้งแต่ปี 2545 รวมทั้งนโยบายยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขปี 2560 - 2564 ที่สอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ และกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการด้วยการบูรณาการทุกภาคส่วนในการบริการประชาชนทุกคนและผู้ให้บริการมีความสุข¹ ที่ต้องมีการปรับใช้เพื่อเน้นในการดูแลสุขภาพ อย่างครบวงจรเพื่อปรารถนาให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่เจ็บไม่ป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้และไม่พิการจากโรคแทรกซ้อน แต่สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจและระบบทุนที่สลับซับซ้อน การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด

ประการหนึ่ง คือปัญหาสาธารณสุขของประเทศไทยที่เป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม เช่น โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคมะเร็ง อุบัติเหตุ โรคเอดส์ โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น² โรคเหล่านี้ต้องใช้ระยะเวลาในการรักษาพยาบาลนาน และต้องลงทุนสูง ดังนั้น การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันจึงมีความสำคัญ ซึ่งการพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพมีปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ การขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง การรับข่าวสารที่ผิดๆ มีความเชื่อค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่สนับสนุน เช่น สถาบันครอบครัว ระบบของสังคม นโยบายสาธารณะ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสื่อต่างๆ การเปลี่ยนแปลงอาชีพ และลักษณะการดำรงชีวิต การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมข้ามชาติ การเติบโตของเมือง เป็นต้น บุคลากรทางด้านสาธารณสุขมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาศักยภาพของคนด้านสุขภาพอนามัยในการเสริมสร้างให้มีความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตัวเองที่ถูกต้อง สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง บุคลากรผู้ให้บริการจึงต้องเป็นบุคคลที่ต้องดูแลสุขภาพตนเองให้เป็นแบบอย่างของการมีสุขภาพดี แก่บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลไม่ควรจะเกิดขึ้น เช่น โรคเรื้อรัง และอุบัติเหตุ เป็นต้น เพราะกลุ่มโรคเรื้อรังซึ่งเป็นโรคไม่ติดต่อ และเป็นปัญหาสาธารณสุขส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา บริโภคเนื้อสัตว์ที่ไม่ถูกต้อง การไม่ออกกำลังกาย และอ้วน ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ เช่นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง และกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด เป็นต้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการตามตัวชี้วัดหลัก ในเรื่องป้องกันปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ที่สามารถป้องกันได้ หรือโรควิถีชีวิต ปี พ.ศ. 2555 - 2559 ด้วยการ 1) รณรงค์คัดกรองสุขภาพ และบริการดูแลสุขภาพประชากรเป้าหมาย 2) พัฒนารอบและทิศทางบูรณาการ บริหารจัดการโรคเรื้อรัง (โรควิถีชีวิต) 3) พัฒนาความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการ

สร้างสุขภาพวิถีชีวิตไทย 4) พัฒนาความร่วมมือสร้างนโยบายสาธารณะลดเกลือ และโซเดียม และไขมันทรานส์ 5) รณรงค์ลดหวาน มัน เค็ม และตรวจสุขภาพความดันโลหิตสูงเบาหวานในวันสำคัญ 6) แข่งขันการสร้างสุขภาพระดับเขตและประเทศ 7) ขยายผล ต่อยอดจัดการความรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการสนองน้ำพระราชหฤทัย ในหลวงทรงห่วงใยสุขภาพประชาชนผลงานความร่วมมือ รูปแบบ/ต้นแบบและแบบอย่างที่ดี³

โรงพยาบาลท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีความตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรเป็นอย่างดีได้จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสุขภาพประจำปีเพื่อเป็นการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งผลการตรวจสุขภาพ ในปี พ.ศ. 2559 พบว่าเจ้าหน้าที่มีระดับไขมันในเลือดสูงร้อยละ 23.29 โรคอ้วนลงพุง ร้อยละ 9.66 น้ำหนักเกิน ร้อยละ 18.18 ความดันโลหิตสูง ร้อยละ 2.27 และเบาหวาน ร้อยละ 1.71 เป็นต้น และผลจากการตรวจสุขภาพประจำปี 2560 พบบุคลากรอ้วนลงพุง ร้อยละ 9.65 มีภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์ ร้อยละ 20.31 ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการออกกำลังกาย รับประทานอาหารไม่ถูกต้อง มีภาวะเครียด การมีวิถีชีวิตที่ไม่เหมาะสม และผลทำให้มีโรคประจำตัวเกิดขึ้น ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน ไขมันและหัวใจ ร้อยละ 14.72 โรคเกี่ยวกับภูมิแพ้ต่างๆ ไทรอยด์ไม่เกรน และระบบทางเดินอาหารรวมร้อยละ 8.63⁴

จากสถานการณ์ดังกล่าวและการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค จึงมีความสนใจที่จะทำการติดตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในเชิงรุก ด้วยการประเมินโครงการสร้างเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสุขภาพบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลท่าแซะ อำเภوتاแซะ จังหวัดชุมพรปี 2560 ซึ่งเป็นการติดตามในบุคลากรโรงพยาบาลท่าแซะทุกคน โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของ สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นการประเมินด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนนโยบาย

ด้านการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับบุคลากรนั้นจะช่วยให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและมีคุณภาพ และส่งผลให้ประชาชนได้รับการบริการที่ดีมีมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท และปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ
2. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของโครงการ

วิธีการ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ของโครงการสร้างเสริม เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสุขภาพของบุคลากรสาธารณสุขปี 2560 เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงให้การดำเนินงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้รูปแบบการประเมินของ CIPP เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ ทำการประเมินในช่วง วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 107 คน และผู้รับผิดชอบโครงการ 15 คน ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสำรวจพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงของบุคลากรสาธารณสุข มี 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จำนวน 16 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ดำเนินโครงการ มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลประเมินความพร้อมของบุคลากรอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ระยะเวลา และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีจำนวน 25 ข้อ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามชุดที่ 3 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจของบุคลากรสาธารณสุข มี 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นของผู้ร่วมโครงการมีจำนวน 12 ข้อ ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ทั้งนี้แบบสอบถามทั้งสามชุดได้ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้และประสบการณ์ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรสาธารณสุขที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาโรงพยาบาลท่าแพะ จังหวัดชุมพร รวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และวิเคราะห์ตามเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการ พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสร้างเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาสุขภาพ มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐทั้งในส่วน of โรงพยาบาลท่าแพะและกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพ ความรู้และทักษะบริการโดยหน่วยงานมีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการเฝ้าระวังเจ้าหน้าที่ให้มีสุขภาพดี และมีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรและผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงาน ซึ่งจากการสำรวจพฤติกรรมประจำวัน และปัจจัยเสี่ยงของบุคลากรจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้ทราบว่าบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลท่าแพะมีพฤติกรรมปฏิบัติตัวด้าน ต่างๆ ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ดังนี้คือมีการออกกำลังกายสัปดาห์ละ 3 ครั้งขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 30.84 รับประทานอาหารครบ 3 มื้อทุกวันร้อยละ 69.16 รับประทานอาหารที่มี

กากใยจากพืชและผลไม้ร้อยละ 97.20 เลือกรับประทานอาหารที่มีไขมันต่ำและมีโคเลสเตอรอลต่ำร้อยละ 91.59 รับประทานอาหารรสไม่เค็มจัดร้อยละ 93.46 ไม่สูบบุหรี่ร้อยละ 95.33 ไม่ดื่มเหล้าร้อยละ 81.31 ไม่ใช้ยานอนหลับร้อยละ 93.46 ไม่มีอาการปวดหลังเมื่อทำงานร้อยละ 55.14 ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศที่ไม่ใช่คู่สมรสร้อยละ 30.84 ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุและบาดเจ็บจากการทำงานในรอบ 1 เดือน ร้อยละ 92.52 ไม่มีการทะเลาะวิวาท ความรุนแรง หรือทำร้ายร่างกาย จิตใจ อารมณ์จากที่ทำงานร้อยละ 87.85 ไม่มีปัญหาจากสภาพของสิ่งแวดล้อมในการทำงานด้านความร้อน อันตรายจากเสียงดัง แสงสว่าง การสัมผัสความร้อนร้อยละ 88.79 ความเครียดในการทำงานอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 57.94 ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีร้อยละ 96.26 และในภาพรวมมีสภาวะสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ปกติร้อยละ 58.88 จะเห็นได้ว่าบุคลากรสาธารณสุขยังมีพฤติกรรมและปัจจัยเสี่ยงในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตอยู่บ้าง จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพ โดยการได้รับความรู้ที่ชัดเจนและถูกต้อง การ

ออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขภาวะผิดปกติ และการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า ผลจากการประเมินความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการมีร้อยละ 100 จากการแสดงความคิดเห็นตามแบบสอบถามสำหรับผู้สนับสนุนและผู้ดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและการแก้ไขปัญหาสุขภาพบุคลากรสาธารณสุข จำนวน 15 คน ทั้งในด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบในภาพรวมมีความเพียงพอและเหมาะสมอยู่ในระดับมากร้อยละ 65.56 ด้านอาคารสถานที่ที่มีความเพียงพออยู่ในระดับมากร้อยละ 60.00 ด้านวัสดุอุปกรณ์ในภาพรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมากร้อยละ 76.00 ด้านงบประมาณพบว่าในภาพรวมมีเพียงพออยู่ในระดับมากร้อยละ 66 ด้านระยะเวลาในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากร้อยละ 70.00 และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่าในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมากร้อยละ 61.67 ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ดำเนินโครงการส่วนของความเพียงพอและความเหมาะสมในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ระยะเวลา งบประมาณและเทคโนโลยีสารสนเทศในโครงการสร้างเสริมสุขภาพเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสุขภาพของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลท่าแซะ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย(ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย(ร้อยละ)
ด้านความเพียงพอและเหมาะสมของบุคลากร	65.56	34.44
ด้านความเพียงพอของอาคารสถานที่	60.00	40.00
ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์	76.00	24.00
ด้านเพียงพอของงบประมาณ	66.00	34.00
ด้านความเหมาะสมของระยะเวลา	70.00	30.00
ด้านความพร้อมของเทคโนโลยีสารสนเทศ	61.67	38.33

3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงาน จากการประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน มีความถูกต้องในรูปแบบของการเขียนโครงการทุกครั้งตอน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรับผิดชอบจำนวน 15 คน มีการประชุม

คณะทำงานอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบต่อการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดและมีการประเมินผลงานตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และสรุปนำเสนอผู้บริหาร ผลการดำเนินงานบรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนด เกิดการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 70.93

โดยมีผลการดำเนินงานประกอบด้วย 1) การออกกำลังกาย มีการออกกำลังกายสัปดาห์ละ 3 ครั้งขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 30.84 ผู้ปฏิบัติงานออกกำลังกายคิดเป็นร้อยละ 84.37 ส่วนผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 15.63 2) การตรวจสมรรถภาพ มีความดันโลหิตอยู่ในระดับปกติ ร้อยละ 80.33 มีน้ำหนักได้มาตรฐานร้อยละ 40.98 มีเส้นรอบเอวน้อยกว่า 32 นิ้วร้อยละ 44.26 และมีการเต้นของหัวใจขณะพักปกติร้อยละ 54.92 มีความสามารถในการแตะมือด้านหลังมือขวาอยู่บน/มือซ้ายอยู่บน ทำได้ปานกลางร้อยละ 45.08 /39.34 นั่งงอตัว ทำได้ปานกลางร้อยละ 45.90 นอนยกตัวทำได้ดีมากร้อยละ 31.15 ดันพื้นทำได้ดีมากร้อยละ 35.25 และก้าวเป็นจังหวะทำได้ปานกลางร้อยละ 35.25 3) ผลการตรวจสอบมะเร็งเต้านมด้วยตนเอง จำนวน 74 คน ไม่พบความผิดปกติ 4) ทดสอบด้วยการวัดความฉลาดทางอารมณ์ ทำได้ร้อยละ 60 5) การตรวจสุขภาพประจำปี พบเป็นโรคเรื้อรังที่ต้องรับการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างต่อเนื่องจำนวน 47 คน

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ
ประเมินหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ พบว่า 1) โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในระดับมากทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพและบุคลากรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมตามตัวชี้วัดที่ตั้งใจไว้คือ ร้อยละ 90 ของบุคลากรได้ตรวจสุขภาพประจำปี และร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมดูแลสุขภาพ แต่มี

ปัญหาอุปสรรคอยู่บ้างในเรื่องความไม่เข้าใจในวิธีการประเมินผล ความไม่สม่ำเสมอของการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นเพราะแต่ละคนมีภาระหน้าที่ในงานประจำ และบุคลากรบางส่วนที่ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 29.07) สถานที่และอุปกรณ์การออกกำลังกายยังไม่เพียงพอ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมโครงการให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบโดยตรง จัดกิจกรรมสันทนาการเพื่อเชื่อมความสามัคคี มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละบุคลากรในการออกกำลังกายที่เหมาะสม ผู้บริหารทุกระดับการเข้าร่วมโครงการด้วยทุกครั้ง และผู้บริหารควรสนับสนุนสถานที่และอุปกรณ์การออกกำลังกายตามความเหมาะสม 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรต่อโครงการพบว่า บุคลากรสาธารณสุขผู้เข้าร่วมโครงการมีพึงพอใจต่อโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.99) และเมื่อพิจารณารายประเด็นสำคัญ 3 ลำดับแรก พบว่าการสวมหมวกนิรภัย/คาดเข็มขัดนิรภัย ทุกครั้งที่ขับขี่เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติมากที่สุด (4.67) รองลงมาจะเป็นระดับมากในเรื่องการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์มีส่วนสำคัญที่ทำให้สุขภาพดีและสามารถป้องกันโรคได้ (4.44) และการประกวดสุขภาพมีความเหมาะสมเท่ากับการเลิกสูบบุหรี่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสม (4.42) และสุดท้ายโรงพยาบาลมีสถานที่ออกกำลังกาย/อุปกรณ์และครูฝึกที่เพียงพอและเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (2.81) ดังแสดงในตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรสาธารณสุขผู้เข้าร่วมโครงการ

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		เกณฑ์การประเมิน
	$\bar{X}$	SD	
1. โครงการส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและการแก้ไขปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นครั้งนี้มีความเหมาะสม	3.70	0.71	มาก
2. โครงการนี้มีส่วนทำให้เกิดแรงจูงใจในการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวมากขึ้น	3.63	0.82	มาก
3. โครงการนี้ควรจัดให้มีต่อไปอย่างต่อเนื่อง	4.05	0.81	มาก

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		เกณฑ์การประเมิน
	$\bar{X}$	SD	
4. การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์มีส่วนสำคัญที่ทำให้สุขภาพดีและสามารถป้องกันโรคได้	4.44	0.67	มาก
5. ความเหมาะสมของกิจกรรมการดำเนินงานที่มีในโครงการ	3.96	0.88	มาก
6. ในโรงพยาบาลมีสถานที่ออกกำลังกาย/อุปกรณ์และครุภัณฑ์เพียงพอและเหมาะสม	2.81	0.93	ปานกลาง
7. กิจกรรมการออกกำลังกายทุกประเภทควรจัดให้มี และ มีผู้รับผิดชอบ เช่น แอโรบิค เต้นรำ กีฬากลางแจ้ง เป็นต้น	3.64	0.93	มาก
8. การเลิกสูบบุหรี่ และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสม	4.42	0.85	มาก
9. ความจำเป็นในการตรวจมะเร็งเต้านมด้วยตนเองทุกเดือน	4.12	1.03	มาก
10. กิจกรรมคลายเครียดนอกเหนือจากการออกกำลังกาย มีความจำเป็นกับเจ้าหน้าที่ทุกคน	4.37	0.76	มาก
11. การสวมหมวกนิรภัย/คาดเข็มขัดนิรภัย ทุกครั้งที่ขับขี่เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	3.99	0.83	มาก

วิจารณ์

ด้านบริบท พบว่า โครงการเป็นผลสืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งให้บุคคลมีศักยภาพในการดูแลตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพดีถ้วนหน้า และชุมชนเข้มแข็ง มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการพัฒนาศักยภาพของคนด้านสุขภาพอนามัยในการเสริมสร้างให้มีความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดูแลสุขภาพตัวเองอย่างต่อเนื่องระบบสุขภาพจะมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560–2564) สอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการดำเนินงาน เฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับ

ประเทศ 5 ที่พบว่า การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อ ต้องมีการกำหนดนโยบาย แนวตั้ง และแนวราบที่สอดคล้องกัน ขับเคลื่อนผ่านหน่วยงานทั้งนโยบายเชิงรุกและนโยบายเชิงรับ โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ทั้งในด้านการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย การจัดการอารมณ์ หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่และดื่มสุรา รวมถึงการลดปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ส่งเสริมการดำเนินชีวิตเชิงสุขภาพในประชาชนทั่วไป และการป้องกันการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในประชากรกลุ่มเสี่ยง ซึ่งในการนี้ผู้บริหารโรงพยาบาลท่าแซะและทีมบริหาร มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงได้กำหนดเป็นนโยบายที่มีลายลักษณ์อักษรและแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีกับประชาชนทั่วไปได้ ทีมงานผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในฐานะผู้รับผิดชอบหลัก จึงได้จัดทำ การประเมิน โดย

บุคลากรที่มีความต้องการและมีความพร้อมสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมโครงการทั้งหมด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 70.93 ของบุคลากรทั้งหมด 172 คน ที่งานมีความพร้อมร้อยละ 100 ผู้บริหารให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการในการใช้จ่ายในการจัดการประชุมชี้แจงนโยบาย การตรวจสุขภาพ การทดสอบสมรรถภาพ และการแก้ไขปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นของบุคลากร การสนับสนุนที่ดีของผู้บริหารเป็นแรงจูงใจทำให้บุคลากรมีพลังในการดูแลสุขภาพตนเองที่ดี เป็นแบบอย่างด้านสุขภาพดี ส่งผลให้เกิดบริการที่ดีมีคุณภาพ ประสิทธิภาพต่อผู้รับบริการต่อไป สอดคล้องกับภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากร : กรณีศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 6 ที่พบว่าบุคคลสามารถปฏิบัติกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพได้ ก็จะก่อให้เกิดสุขภาพ และเมื่อบุคคลนั้นกระทำพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพจนเป็นแบบแผนในการดำรงชีวิต ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีสุขภาพะตลอดชีวิต ซึ่งการมีสุขภาพจะจะทำให้บุคคลมีชีวิตที่มีคุณภาพ มีผลผลิตในการทำงานมากขึ้นลดการขาดงาน ลดการเจ็บป่วย และลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

ด้านปัจจัยเบื้องต้น ในด้านความเพียงพอและเหมาะสมด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ระยะเวลา และเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มีความเพียงพอและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านอาคารสถานที่ และอุปกรณ์มีความเพียงพอและเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป สอดคล้องตามคู่มือการปฏิบัติงาน : บริการสุขภาพ (ส่งเสริม ป้องกัน รักษาฟื้นฟูและคุ้มครองผู้บริโภค) 7 ที่พบว่าการที่บุคคลมีความความสมดุลกลมกลืนระหว่างร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นวิถีของการมีสุขภาพที่ดีและมีความสัมพันธ์กับทุกส่วนอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถสามารถช่วยตนเองและบุคคลอื่นให้ประสบความสำเร็จได้ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

ด้านกระบวนการดำเนินการ พบว่า มีการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การเขียนโครงการ

มีผู้รับผิดชอบโครงการตามรูปแบบของโครงการที่ถูกต้อง มีกิจกรรมการดำเนินงานที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก กิจกรรมประกอบด้วย การออกกำลังกาย การตรวจสมรรถภาพ การตรวจมะเร็งเต้านมด้วยตนเองไม่พบอาการผิดปกติ การทดสอบความเครียด และการตรวจสุขภาพพบว่า มีผู้เข้าตรวจสุขภาพ 168 คน (ส่วนหนึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการ 107 คน) พบว่ามีปัญหาที่ต้องเฝ้าระวังและให้การแก้ไขปัญหาสุขภาพ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 27.98

ด้านผลลัพธ์ พบว่า โครงการสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีการพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมในโครงการโดยมีผู้สมัครเข้าร่วมร้อยละ 70.93 จากกำหนดไว้ร้อยละ 80 บุคลากรมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินในส่วนของความไม่เข้าใจและมีทัศนคติไม่ดีในเรื่องของการประเมินผลของที่มีผู้รับผิดชอบเนื่องมีภาระงานอื่นมาก ทำให้เกิดการไม่ต่อเนื่องในการประชุมติดตามงาน ความไม่สม่ำเสมอของการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นเพราะแต่ละคนมีภาระหน้าที่ในงานประจำ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้ทุกกิจกรรม และบุคลากรบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 29.07) และการดูแลสุขภาพตนเอง (ร้อยละ 2.33) รวมทั้งไม่มีมาตรการกำหนดที่ชัดเจนจากทีมผู้บริหาร และไม่มีผลการประเมินภาวะสุขภาพเมื่อสิ้นสุดโครงการ สอดคล้องกับการติดตามประเมินผลภายในโครงการสำรวจและประเมินสถานการณ์การสร้างเสริมสุขภาพของสถาบันการศึกษาสาธารณสุขในประเทศไทย 8 ที่ พบว่าการติดตามประเมินผลโครงการที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะและได้มีการจัดประชุมแกนนำและดำเนินกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพด้านต่างๆ กิจกรรมที่พบมากที่สุดได้แก่ การออกกำลังกาย การรณรงค์ลดบุหรี่ และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ กิจกรรมที่ดำเนินการน้อยได้แก่ การจัดการความเครียด และพบว่าพฤติกรรมการออกกำลังกายไม่สม่ำเสมอ มีความเครียดสูง นอกจากนี้ มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในและภายนอกอาคารเพื่อสุขภาพของบุคลากร และยังสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์

ของโครงการแผนแม่บทการพัฒนาองค์กรจัดการความรู้
การสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวม 9 ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์
ของโครงการแผนแม่บทการพัฒนาองค์กรจัดการความรู้
การสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวมวัดผลจากข้อมูล
การตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากร และข้อมูลการ
วัดระดับความเครียด กลุ่มเป้าหมายเลือกเข้าร่วมตาม
ความสนใจไม่ได้เข้าร่วมในทุกกิจกรรม บางส่วนขาด
ความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการตรวจ
สุขภาพและการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดให้ การมีส่วนร่วม
ของบุคลากรในองค์กรไม่สม่ำเสมอ เป็นเพราะแต่ละคน
มีภาระหน้าที่ในงานประจำ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้
ทุกกิจกรรม และการดำเนินงานการสร้างเสริมสุขภาพ
ต้องใช้เวลาพอสมควร ไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมิน
ไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดนโยบายและจัดทำ
แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาด้านการสร้างเสริมสุขภาพ
ประจำปีอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมบทบาทการ
เป็นตัวอย่างผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าพยาบาล
หัวหน้ากลุ่มงาน และหัวหน้างานเป็นแบบอย่างแก่
บุคลากร

1.2 จัดทำโครงการตรวจสุขภาพประจำปี
และกำหนดผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วม
ของทุกฝ่ายทุกงาน

1.3 เสริมสร้างจิตสำนึกในการสร้างเสริม
สุขภาพของทุกกลุ่มและส่งเสริมการถ่ายทอดการสร้าง
เสริมสุขภาพเชิงรุกแก่ผู้อื่นและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
และต่อเนื่อง

1.4 ควรนำเสนอผลงานวิจัยในวงวิชาการ
เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวมากขึ้น

1.5 ควรจัดให้มีอาคารอเนกประสงค์เพื่อให้
บุคลากรใช้ในการออกกำลังกายและสันทนาการ

1.6 จัดบริการอาหารสุขภาพมื้อกลางวันแก่

บุคลากรในวาคาญ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของโรง
พยาบาลกับชุมชนเพื่อขยายเครือข่ายด้านการสร้าง
เสริมสุขภาพ

2.2 ศึกษาและพัฒนาศักยภาพในการแก้ไข
ปัญหาอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมโดนคำนึงถึงความ
สอดคล้องกับสภาพของปัญหาและความต้องการของ
บุคลากรในโรงพยาบาลและชุมชน

2.3 ศึกษารูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการ
สร้างเสริมสุขภาพในบริบทที่แตกต่างกัน และศึกษา
แนวทางการพัฒนาเครือข่ายในการดำเนินงานสร้าง
เสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยต่อเนื่องในลักษณะ
ของการประเมินโครงการทุกโครงการที่ได้จัดดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

1. สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัย
มหิดล. รายงานสุขภาพคนไทย 2560.
[อินเทอร์เน็ต]. 2561 เข้าถึงได้จาก <http://www.hiso.or.th/hiso5/report/report2017T.php>. [สืบค้นข้อมูล 19 มกราคม 2561]
2. นิคม มูลเมือง. แนวคิดพื้นฐานด้านสุขภาพ
การสร้างเสริมสุขภาพ และการปฏิรูป
สุขภาพ. [อินเทอร์เน็ต] 2560. เข้าถึงได้จาก
www.libarts.mju.ac.th/LibDocument/EBook/013. [สืบค้นข้อมูล 14 ธันวาคม 2560]
3. วิชัย เทียนถาวร. ระบบการเฝ้าระวัง ควบคุม
ป้องกัน โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง
ในประเทศไทย : นโยบายสู่การปฏิบัติ พิมพ์
ครั้งที่ 3 (ปรับปรุง), กรุงเทพมหานคร : ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด;
2556.

4. งานข้อมูลสารสนเทศ โรงพยาบาลท่าแพะ. สถิติผู้รับบริการโรงพยาบาลท่าแพะปี 2560 เอกสารอัดสำเนา. 2560.
5. พิมพ์พรรณ ศิลปะสุวรรณ. การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศ พ.ศ 2551 - 2555, คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. รายงานการวิจัย ; 2556.
6. ลดาวัลย์ ประทีปชัยกุล. ภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากร : กรณีศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลานครินทร์เวชสาร ; 2551;26 (2) :151-162
7. สำนักบริหารการสาธารณสุข. คู่มือการปฏิบัติงาน: บริการสุขภาพ (ส่งเสริม ป้องกัน รักษาฟื้นฟูและคุ้มครองผู้บริโภค), สมุทรสาคร: บริษัท บอรัณ ฑู ปี พับลิชชิ่ง จำกัด; 2559
8. จุฬารัตน์ ไสตะ. การติดตามประเมินผลภายในโครงการสำรวจและประเมินสถานการณ์การสร้างเสริมสุขภาพของสถาบันการศึกษาสาธารณสุขในประเทศไทย. ศรีนครินทร์เวชสาร 2550; 22 (1):32-37
9. จุฑาธิป ศีลบุตร. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการแผนแม่บทการพัฒนาศักยภาพความรู้การสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวม. วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา 2551;6(1):46-51